

Pædagogisk læreplan for Kirstine Seligmanns Børnehave 2021

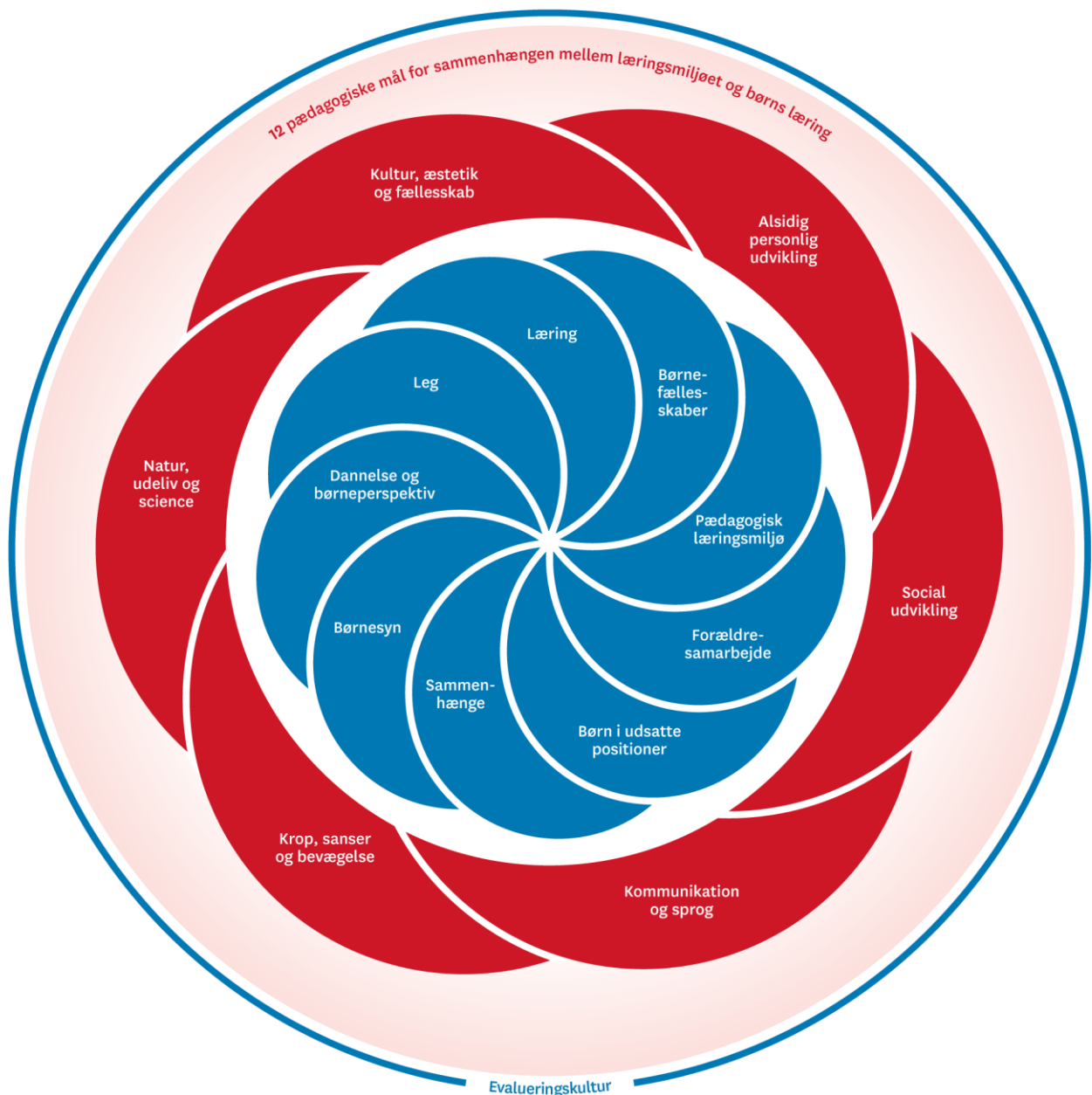

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Kirstine Seligmanns Børnehaves læreplan er ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i vores dagtilbud i forhold til vores børne-gruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til os selv at beslutte, hvordan vi konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Vores læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som vi kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og vores pædagogiske praksis.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Velkommen til Kirstine Seligmanns Børnehave

Vi er en lille børnehave i en skøn herskabsvilla placeret i Vejles bymidte. Værdigrundlaget for Kirstine Seligmanns Børnehave, tager afsæt i Kirstine Seligmanns Skoles værdier, som således danner grundlag for vores pædagogiske fundament. Vi er en et-årig børnehave, som sigter mod skolestart fra august til august. Dvs. barnet starter i Kirstine Seligmanns Børnehave 1. august, året før den intenderede skolestart på Kirstine Seligmanns Skole. Børnehaven er normeret til 40 børn fra august det år barnet fylder 5 år.

Barnet i fokus:

Målet er, at fremme det enkelte barns selvværd, udvikle barnets lyst til læring og til at udtrykke sig, samt styrke barnets sociale kompetencer til gavn for fællesskabet.

Struktur: Strukturen i børnehaven er målrettet leg og læring og social interaktion. Vi udfordrer børnene i at lytte, tale, bevæge sig, synge, blive miljøbevidste og få kulturel bevidsthed. Børnene vil møde rim og remser, bogstaver og tal, tegneøvelser, billeder og figurer. Børnene møder lege, bevægelse, billedkunst, ture ud af huset og mangeartede kreative aktiviteter. Vi udarbejder et årshjul efter Undervisningsministeriets overordnede pædagogiske læreplaner. Se mere om læreplanerne på hjemmesiden.

Tryghed: Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og den konkrete børnegruppe, skaber trygge og innovative rammer, hvor barnet til stadighed udfordres til at undersøge omverdenen, sig selv og det at gå på opdagelse og forundres.

Fællesskab: Det sociale mål er, at børnene føler sig trygge og bliver en del af fællesskabet, at børnene kan aflæse andres mimik, kropssprog og situationsafhængige signaler. Børnene udfordres og støttes i at udtrykke omsorg, omtanke, medfølelse og forståelse for forskellighed gennem samarbejdsøvelser og generel deltagelse i leg og fællesskab med andre.

Skoleparathed: Vi planlægger forløb og emner med fokus på skoleparathed. Overgangen fra børnehave til skole og SFO forberedes hele året frem mod skolestart. Børnehaven benytter ugentligt gymnastiksalen, musiklokalet, skolegården, SFO og skolebiblioteket i indskoling. Børnene besøger 0. kl. tre hele dage i et forløb med 0. kl. lederne i de sidste måneder frem mod sommerferien, og 0.kl. lederne etablerer små overgangsprojekter med børnehavebørnene både i skolen og i børnehaven. SFO-pædagogerne er en stor del af hverdagen i børnehaven fra årets start. Integrationen til kommende klassekammerater, kommende pædagoger og undervisere, regler og rammer dvs. det generelle læringsmiljø, er derfor intakt allerede ved skolestart.

Samarbejde: Vore nærmeste og vigtigste samarbejdspartnere er: Forældre, sundhedsplejerske, audio-logo pæd., ergo/fysioterapeut, psykolog samt pædagogisk rådgiver fra TCBU Vejle kommune.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi forholder os til de fem elementer:

- Børnesyn

Det at være barn, har værdi i sig selv.

I Kirstine Seligmanns Børnehave får børn mulighed for at afsøge egne potentialer, afprøve holdninger og muligheder ved hele tiden at spille bold op ad en ramme, der bifalder personlighed, fysisk og mental udfoldelse. Barnet har ret til leg og medbestemmelse i følge FN's børnekonvention og det understøtter vi i Kirstine Seligmanns Børnehave ved at give plads og frihed til med-/og selvbestemmelse inden for en given ramme. Barnet har krav på beskyttelse, omsorg og interessevaretagelse.

Barnet skal opleve, at høre til og kan gøre en forskel, og samtidig være kompetent aktør i eget liv. Barnets viden og erfaringer skal inddrages i alle relevante beslutningsprocesser i samspil med professionel faglighed og voksnes erfaringer og deres selvbestemmelse skal øges i takt med, at deres modenhed og evner udvikles.

Børnesynet i Kirstine Seligmanns Børnehaves betyder konkret:

Børnehavens aktiviteter er forankret i undersøgelser af børns egne artikulerede oplevelser, holdninger og ønsker i overensstemmelse med de voksnes observationer og kendskab til det enkelte barn og børnegruppen. Vi forsøger at sætte os i barnets sted og at forstå, hvordan det opleves, at være barn i den konkrete situation. Vi inddrager professionelles opfattelse af barnets bedste, belyst ved omhyggelig, eksplicit og kritisk brug af den aktuelt bedste viden.

- Dannelse og børneperspektiv

Kirstine Seligmanns børnehave ser dannelse som en form for læring, hvor barnet aktivt tilegner sig værdier og viden for at kunne orientere sig og handle i samfundet som et hensynsfuldt og deltagende menneske.

Vores fokus er at fremme børnenes trivsel, læring og dannelse i trygge rammer.

Vi tilbyder børnene en struktureret og tryk hverdag, hvor vi understøtter barnets udvikling og dannelse.

Vi har, som i skolen, et tydeligt værdigrundlag, hvor ordentlighed, dialog, nysgerrighed, engagement, respekt og ansvarlighed er centrale nøgleord. Børnene skal opleve at have indflydelse på deres hverdag i institutionen.

Vi tilrettelægger vores dagligdag, således at barnet kan være aktivt deltagende og selv er med til at skabe egen læring.

I Kirstine Seligmanns Børnehave er formiddagen struktureret og tilrettelagt med voksenstyrede aktiviteter, som tager udgangspunkt til børnenes nærmeste udviklingszone (NuZo). Hverdagen rummer derfor mange varierede og strukturerede aktiviteter, hvor alle kan og bliver udfordret og

støttet i at deltage. Eftermiddagene giver mere plads til børnenes frie leg, hvor børnene selv vælger hvor, hvad og med hvem de vil lege (eller lege selv).

Vi sikrer os, at børnene har gode relationer både til andre børn og voksne. Vi er tydelige i vores forventninger til adfærd/sprogbrug, og vi har fokus det gode læringsmiljø i alle dagens gøremål.

Vi forsøger at gribe børneinitierede idéer både kreativt, i gymnastiksal og ved andre voksenstyrede aktiviteter. Vi lader børnene vokse og se sig selv som individer, der kan, og opfordres til at byde ind.

▪ Leg

Vi arbejder aktivt med at udbygge børnenes legerpertoire, legerelationer, adgang til leg i hele børnefællesskabet.

Leg er en værdi i sig selv, og den er en gennemgående del af vores hverdag. Legen er grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange støtter, guider og rammesætter vi legen, således den udvikler sig positivt for alle børn.

I Kirstine Seligmans Børnehave giver vi plads til, at der både er voksenstyrede lege, og børneinitierede lege.

Børnene har mulighed for at bruge forskellige legeremedier, som vi indkøber i tråd med børnenes udviklingstrin, der i øvrigt dækker alle læreplanstemaer, aktualitet og ønsker. Vi fanger gerne opståede idéer og støtter børnene i udbygge dem.

Vi danner løbende nye og mindre grupper tilpasset det enkelte barns og fællesskabets behov. Her kan børnene få nye relationer og legeoplevelser. I grupperne oplever de hinanden i nye og forskellige sammenhænge bl.a. igennem voksenstyrede lege i gymnastiksalen, men også og den efterfølgende i den frie leg. Dette er med til at udvikle barnets selvværd og identitet, samt at til at give barnet plads i og adgang til børnefællesskabet.

I leg inkluderer vi de børn, der eventuelt står uden for. Vi anerkender og respekterer børnenes spontane og selvorganiserede leg.

Vi har opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne udvikler sig og støtter og udfordrer børnene i at tage stilling, give plads og deltage.

Vi vurderer løbende, nødvendigheden af at rammesætte legen, så alle børn trives, prøver nye roller, sociale kombinationer og at børnene får en (positiv) oplevelse af at deltage.

▪ Læring

Læring skal forstås bredt og læring sker eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Børn lærer ved at være nysgerrige og ved at blive mødt med udfordringer samt at eksperimentere med forskellige materialer og forundres over store og små ting. Børn lærer gennem kommunikation og sociale interaktioner. Børns læring fremmes af at turde begå fejl og slippe fantasien

løs. Læring i børnehaven sker i børnenes lege, rutinesituationer og voksenplanlagte aktiviteter. Personalet arbejder løbende med at det inspirerende læringsmiljø, der udfordrer og støtter barnets udvikling ud fra NuZo.

Vi tilbyder mange alsidige oplevelser med natur, i nærmiljøet, kultur og samfund. Vi (KSB kombination mellem voksenstyrede aktiviteter/børnenes initiativer, input og idéer) anvender børnenes lege og interesser som pejlemærker for deres læring og udvikling. Vi iagttager børnenes lege og relationer, for at sikre os udvikling og deltagelse af alle børn i legefællesskaberne.

Læringsforståelse

Vores læringsforståelse tager udgangspunkt i:

- At børn lærer på alle tidspunkter i alle situationer.
- At børn har forskellige måder at lære på.
- At en sammenhængende indsats på alle fagområder styrker læring og udvikling.
- At et gensidigt, forpligtende samarbejde mellem forældre og medarbejdere skaber det optimale grundlag for børns trivsel, læring og udvikling.
- At indsatsen skal vurderes og evalueres med udgangspunkt i en fælles forståelse af, hvad et barn skal kunne på forskellige alderstrin.

Læringsforståelse som vi ser det

Læring og udvikling sker igennem gode relationer, gennem en mangfoldighed af processer, på alle tidspunkter og i alle situationer. Det kan for eksempel foregå, når børnene leger, når de spiser eller når de tager tøj på i garderoben.

Gennem læring og leg ønsker vi at skabe et miljø, der forbereder børn på, hvordan livet kan tackles med alle dets valg, muligheder og usikkerhedsmomenter. Vi giver alle børn lige muligheder for at indgå i fællesskaber, og vi skaber rammer, der gør det muligt at tage udgangspunkt i børns forskellige læringsstile.

Et godt læringsmiljø er et miljø, hvor man kan finde måder at forstå sig selv på i den verden, vi lever i. Det betyder blandt andet, at barndommen og ungdommen ses som faser i livet, der har værdi i sig selv, og samtidig er afgørende perioder i hele livsløbet.

Læringsmiljøet tager afsæt i den konkrete kontekst for institutionen. Det vil sige, at der foretages en faglig vurdering af, hvordan læringsmålene kan kobles med, hvad vore børn, i denne institution, i dette område, på denne årstid har brug for.

Læring og udvikling - med mere

Læring forstår vi som en aktiv forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Vi har et helhedsorienteret udviklings- og trivselsorienteret lærings syn, hvor vi ser følelser, intellekt, handling og læring som dynamisk sammenhængende.

Læring er en proces, hvor barnet er aktiv medskaber af egen læring, alene eller sammen med andre, i et spontant eller planlagt forløb. Personalet går i dialog med barnet og, vægter betydningen af, at barnet oplever dialogen som meningsgivende. Ved at bestræbe sig på, at barnet selv oplever plads til medindflydelse, kan barnet forfølge egne interesser og projekter.

Selv om læring oftest opfattes som noget positivt, så anskuer vi læring af tillært hjælpeløshed, som et muligt udviklingspotentiale.

En sund lærings- og udviklingsproces kræver robusthed. At man får og overvinder passende udfordringer på alle områder. At man tør give sig i kast med nyt og tør øve sig, indtil man kan, det man vil. At man har mod på livet og mødet med andre mennesker, at man ikke går i stykker af en afvisning. Bliver enhver forhindring derimod fejlet væk for fødderne af børnene, er der risiko for, at man hjælper børnene i en sådan grad, at de bliver usikre på sig selv.

Den læring barnet opnår i de situationer og de relationer, han/hun indgår i, skaber en succesfuld forandring og tro på egne evner, der er grobund for at kunne tilgå og honorere nye krav og udfordringer.

Når vi taler om læring, handler det ikke alene om at gøre børn skoleparate, men også om at børnehaven kan medvirke til, at vore børn bliver livsparate. Det er den opgave, vi hver dag vil bidrage til at løfte.

Legende og eksperimenterende tilgang

I Kirstine Seligmans børnehavn præsenteres børnene for mange forskellige aktiviteter og emner, der gerne skal pirre deres nysgerrighed. I det kreative værksted arbejder vi med en bred palette af materialer og udtryksformer. På vore ugentlige ture ud i naturen, kulturlivet og lokalmiljøet inspireres børnene til ny læring og fantasi.

Vi støtter og vejleder børnene gennem leg, rutinesituationer og voksenstyrede aktiviteter. Vi støtter børnene i en stadig større erfaringsverden ved ind imellem at deltage i, eller at bidrage med input til børnenes lege. Dette for at inspirere børnene til at tage legen andre steder hen samtidig give mulighed for, systematisk, at have inklusion og alles deltagelse i et sundt og udviklende fællesskab for øje.

Læring i børnehaven sker i alle sammenhænge og med deltagelse af engagerede og forskelligt fagligt funderede voksne, som er legende og eksperimenterende i deres tilgang. Der sker samtidig naturligt en uvurderlig læring børn og børn imellem. De stimulerer og udvikler hinanden på alle plan i børnefællesskabet.

Intentionen er, at børnene bliver grebet af og nysgerrige på det, de bliver præsenteret for og at de vokser med opgaverne, tager denne læring med sig i leg og med videre.

Vi sørger for, at børnene kontinuerligt bliver udfordret - og dette styrkes gennem et foranderligt læringsmiljø

▪ Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Kirstine Seligmans Børnehave sker al leg, dannelse og læring i et socialt samspil børn og voksne imellem. Vi er fælles om at skabe det sociale rum, hvorigennem de enkelte børn lærer og udvikler sig. Vi giver hver dag plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktiv i et miljø, som inviterer til at nye fællesskaber kan opstå. Det, der kendetegner os er, at vi, i de planlagte aktiviteter, arbejder i mindre grupper. Her får vi mulighed for at se nærmere på det enkelte barn og opdage nye fællesskaber og/eller pleje allerede eksisterende fællesskaber.

Vi har en forebyggende tilgang til børn i udsatte positioner i gennem inkluderende tilgang til barnet via dagligdagens støtte og inddragelse af det enkelte barn i fællesskabet og via nærvær og opmærksomhed på miniture. Vi tilrettelægger gruppekonstellationen med stor bevågenhed på at udvikle det enkelte barn og gruppen i en homogen og positiv retning til gavn for fællesskabet.

Vi giver det enkelte barn adgang til at komme på banen, med støtte i at stå frem foran de andre børn eks. vise ferie billeder, fortælle om betydningsfulde oplevelser eller eks. være i centrum på sin fødselsdag. Det styrker her barnets identitet, position og selvbillede.

Vi vægter en ligelig fordeling af drenge og piger, har fokus på kultur og forskellighed til fordel for børnefællesskabet. Vi arbejder med dette i det daglige og gennem emneforløb.

Vi giver forældrene et medansvar, som betyder, at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset forudsætninger. Det betyder f.eks. at "alle" inviteres til fødselsdag, at vi løbende giver forældrene forslag til legeaftaler mm.

"Det bedste du kan gøre for dit eget barns trivsel i børnehaven, er det du kan gøre for gruppen/børnehavens fællesskab"

Vi henviser desuden til Social Udvikling og Leg.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23s

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.

Det pædagogiske læringsmiljø skabes i Kirstine Seligmans børnehave af det pædagogiske personale. Læringsmiljøet bidrager til, at børnene udvikler en bevidsthed om, hvordan de gennem nye udfordringer kan lære, udvikle sig og trives i samspil med andre børn. Vores pædagogiske læringsmiljø i ude- og inderum tager afsæt i vores pædagogiske grundlag. Vi er æstetisk- og udviklingsbevidste i valg/indkøb af legeredskaber, møbler og lege- og aktivitetsmaterialer. Børnegruppens størrelse og opdelingen i mindre (fokus)grupper er kendetegnende for et overskueligt børnemiljø, som skaber grobund for tætte relationer og støtte og udfordring fra nærværende voksne. De ansatte er sammensat med et pædagogisk/uddannelsesmæssigt varieret sigte, således vi inden for egne rammer rummer kompetente, empatiske, engagerede og udviklende voksne, som en afgørende del af det pædagogiske læringsmiljø og dermed børnefællesskabet.

I Kirstine Seligmans børnehave er der hver dag pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der har til hensigt at fremme børnenes udvikling, trivsel og læring. De (voksen)planlagte aktiviteter foregår f. eks. i gymnastiksal, på tur, i kreativt værksted, i sproggruppe, motorikgruppe, på minitur, i musik, på Legeøen, til Blyantdans eller i børnehaven. Her tages udgangspunkt i børnenes udviklingsstadiet, NuZo (nærmeste udviklingszone) og muligheder i nærmiljøet. Turdage, legerum samt den frie leg giver plads til børneinitierede lege og aktiviteter. Vi understøtter videreudviklingen af de børneinitierede lege og idéer, ved at lytte til børnene og skabe muligheder for at deres perspektiv/er bliver hørt.

For videre uddybelse se nærmere i beskrivelsen af de seks læreplanstemaer.

I de daglige rutiner, såsom at hilse på hinanden, tjekke ind på Tabulex, spisesituationer, toiletbesøg, garderobe (af- og påklædning), stå på række og morgensamling, vægter vi selvhjulpenhed, struktur og forudsigelighed. Fundamentet for læring er tryghed og trivsel.

Her benyttes de pædagogiske kompetencer til, at skabe et godt læringsmiljø for den enkelte og for gruppen.

Stemninger, samspil og måden at være i verden på. Læring foregår i en læringskultur og i et læringsmiljø. Kultur for/med og af børn. Funktionsopdelt børnehave med plads til fleksibilitet til tilpasning af børnenes leg/e.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene har det primære ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor involverer vi forældrene aktivt og giver dem indblik i Kirstine Seligmanns Børnehaves arbejde, der rammesættes og virkeliggøres af det pædagogiske personale og ledelse. Forældrene vælger årligt medlemmer til forældreindflydelsesorganet (herefter benævnt som FIO) som, sammen med næstformanden for skolebestyrelsen, varetager den formelle kompetence i kraft af flere årlige møder. Det daglige forældresamarbejde handler om det enkelte barns og børnegruppens udvikling, trivsel og læring.

Lederen af Kirstine Seligmanns Børnehave inddrager FIO i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen på den pædagogiske læreplan. Det daglige forældresamarbejde af mere uformel karakter bygger på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om børnenes trivsel, læring og udvikling, herunder også rådgivning og sparring fra personalet til forældre med udgangspunkt i de/t enkelte forældre/barns behov.

Vi samarbejder med forældre om at fremme et inkluderende børnefællesskab, der støtter børnenes indbyrdes venskaber gennem fx legeaftaler og lignende. Vi orienterer forældre om barnets sociale hverdagsliv og læring i børnehaven gennem dialog om, hvordan vi i fællesskab kan fremme barnets trivsel, læring og udvikling.

Vi rammesætter forældresamarbejdet baseret på vore mål, værdier, traditioner og det enkelte barns/den enkelte families behov. Sammen med forældrene afstemmer vi gensidige forventninger til hinanden i forhold til vores samarbejde omkring barnet. Dette foregår formelt via to årlige forældresamtaler, men også i hverdagen og om nødvendigt gennem intense mødeforløb mellem pædagog/leder og forældre og evt. med inddragelse af yderligere professioner via TCBU.

Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel, udvikling og læring. I Kirstine Seligmanns Børnehave inddrages forældre i forhold til barnets trivsel, udvikling og læring således:

- Der afholdes forældremøder inden opstart og i børnehveåret
- Der afholdes forældrekafe arrangementer tre gange årligt med forskellige tematikker
- Der afholdes to årlige individuelle samtaler mellem institution og hjem.
- Der er hver dag mulighed for korte beskeder ved hente/bringe situationer.
- Der er ugeplaner og billeder fra hverdagen på Tabulex, der giver et generelt indblik i hele gruppens hverdag.
- Der udsendes nyhedsbrev cirka en gang i kvartalet.
- Der orienteres på Tabulex ved særlige fokusområder, som forældrene kan læse mere om og støtte op omkring i hjemmet. (pædagogiske tilgange, blyantsdans, dialogisk læsning mv.)
- Forældrene inddrages, når der er særlige udfordringer.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn skal udfordres og opleve succeser i lege og aktiviteter.

Kirstine Seligmans Børnehve rummer mange forskellige børn. Vi tilstræber, at vores arbejde med Pædagogiske Læreplaner har en naturlig sammenhæng med vores værdigrundlag, pædagogiske målsætninger og vores teoretiske pædagogiske grundlag.

Når vi møder børn i midlertidige udsatte positioner, har vi mulighed for at tilbyde barnet mindre fællesskaber i form af miniture, samtaler, voksenplanlagte tiltag og støtte til børneinitierede aktiviteter. I de voksenplanlagte tiltag har vi øje for barnets eksisterende styrker, kunnen og udviklingspotentiale, som arbejdes med gennem en anerkendende tilgang.

Vores arbejde handler om at støtte børn med særlige behov, så de kan indgå i den almindelige hverdag i vores børnehve.

Oplever vi, at et barn har behov for én-til-én samtale i forbindelse med sorg, herunder skilsmisse eller mistro, kan Kirstine Seligmans børnehve tilbyde OmSorgs-samtaler.

Nogle gange handler vores arbejde om, at hjælpe børn i (midlertidig) udsatte positioner af social, emotionel eller fysisk art, med at indgå i en almindelig hverdag i vores børnehve. Vi er bevidste om i hvilke gruppekonstellationer og pædagogiske aktiviteter barnet vil få mest udbytte. Vi tager udgangspunkt dels i barnets eksisterende styrker og dels i hans eller hendes udviklingspotentiale/r, når vi tilrettelægger fælles forløb for hele børnegruppen.

Vi har et tværfagligt samarbejde med talepædagoger, børnepsykolog, pædagogiske rådgiver, sundhedsplejerske og andre fagfolk gennem vores samarbejde med TCBU (Tværfagligt Center for Børn og Unge) i Vejle Kommune.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Overgangen fra Kirstine Seligmanns Børnehave til skole og SFO forberedes hele året frem mod skolestart. Børnehavens værdigrundlag står i forlængelse af Kirstine Seligmanns Skoles værdier, hvorfor børn (og forældre) bliver trygge i og bekendte med de forventninger og det gode samarbejde, som en god skolestart påkalder.

Børnehavens aktiviteter er hele året tilrettelagt og gennemsyret af målet for skoleparathed. Vi udfordrer og støtter børnene i institutionen, samtidig med vi samarbejder med forældrene omkring deres mulighed for at bakke op, udfordre og støtte i hjemmet. Der planlægges forløb og aktiviteter med fokus på skoleparathed. Børnehaven benytter ugentligt skolens faciliteter for at blive integreret ind i den nye (skole)verden af regler, rammer og personale. Vi går i gymnastiksalen, musiklokalet, skolegården, SFO og på skolebiblioteket.

I løbet af børnehaveåret vil børnene blive sprogvurderet, gennemgå en motoriktest samt deltage i KTI (kontrolleret tegne iagttagelse). Udredning af individuelle udfordringer inden for specifikke udviklings- og læringsområder afkodes bredt for det enkelte barn. Ud fra en samlet vurdering af det hele barn, vil Kirstine Seligmanns Børnehave give de børn, som ikke er skoleparate, mulighed for at blive i børnehaven et ekstra år. For de skoleudsatte børn udarbejdes en særlig handleplan med mål for udviklingsfokus der, hvor barnet er udfordret og har behov for yderligere støtte og udvikling i det ekstra år i børnehaven.

Børnene besøger som to store grupper 0. kl. flere hele dage i et forløb med 0. kl. lederne i de sidste måneder frem mod skolestart. Børnene får også mulighed for at afkode det, at være et skolebarn, ved besøg i små grupper med én voksen fra børnehaven i 0.kl. Her sidder børnene ved et bord med et 0.kl. barn og deltager i undervisningen på lige fod med skolebarnet. 0.kl. ledere og børnehave/SFO-pædagoger etablerer overgangsprojekter med børnehavebørnene både i skolen og i børnehaven. Personalet i skole/SFO og børnehave har faste overgangsmøder, praksisbesøg samt koordinering og evaluering. Her skabes en genkendelig sammenhæng og tilpasning til den konkrete børnegruppe.

Årgangspædagogen for 0.klasse er en del af børnehaven gennem bl.a. sprogstimulering, motorisk træning og social afkodning. Årgangspædagogen deltager ugentligt i 0.klasse for at overle-

vere, skabe tryghed og generelt individuelt og i små grupper, arbejde videre med børnenes kompetencer med udgangspunkt i den videre udvikling af barnet. Samtidig har årgangspædagogen et særligt overblik over børnenes trivsel og legerelationer i SFO-tiden.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnene får glæde af byen som læringsmiljø på mange forskellige måder. Aktiviteterne er eks. tematur til biblioteket samt sprogfitness, naturaktiviteter, hvert år har vi en aftale med en naturvejleder, kunststillinger, sansevandringer i forskellige bydele eller aktiviteter på bestemte offentlige legepladser, vi besøger Givskud ZOO jævnligt i deres åbningstid. Vi har et fast samarbejde med Vor Frelser Kirke og besøger Økolariet og Spinderihallerne hvert år. Vi bruger de omkringliggende veje og stisystemer til at lære hvordan man agerer i trafikken, og hvad man skal være opmærksom på. Kirstine Seligmans Børnehave arbejder sammen mange, som inspirerer børn og voksne til, stadighed at dannes og udvikles personligt og socialt eksempelvis rundvisere på kunstmuseet.

Vi undersøger lokale samarbejds muligheder ved at gå på jagt efter guldet i nabolaget. Vi tager på ture med børnene og undersøger lokale organisationer, foreninger, virksomheder m.m. Det giver overblik over mulige nye samarbejdspartnere i nærmiljøet, som kan inddrages, hvor det er relevant i arbejdet med vore pædagogiske intentioner. Vi undersøger ligeledes mulige ressourcer i den aktuelle forældregruppe, hvor kultur/arbejdsplads/andet inviteres til at bidrage ved relevante pædagogiske tiltag.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Fysisk børnemiljø

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs. Det drejer sig blandt andet om sundhed, ergonomi, pladsforhold, inventar, indeklima og sikkerhedsmæssige forhold.

I Kirstine Seligmanns Børnehave vægter vi det fysiske børnemiljø højt, vi er derfor indrettet med store rum til mere fysisk udfoldelse og med små kroge med plads til stille aktivitet. Det giver os fleksibilitet, foranderlighed og funktionsopdeling af de fleste af vore lokaler.

Vi har lysdæmpere i loftet i alle rum, akustisk-lyddæmpende tavler, og vi sørger for jævnlig udluftning. Toilettet er indrettet med to små børnetoiletter og med håndvask i børnehøjde, hvor der afsprittes løbende, der er etableret garderobe til alle børn med mulighed for selv at hænge overtøj op. Vi har puderum/legerum, kreativ, garderobe, toiletter, køkken, gangrum, ”legeø” (det grønne tæppe), afsats med og uden vindueskarm, legekrog med dukkehus, køkkenleg og sofa, tegne reol og en skøn legeplads.

Vi vægter et funktionsopdelt læringsmiljø - hvor børnene kan afkode, hvad rummet er egnet til og hvilke forventninger der efterlyses til deres adfærd. Puderum - eventyrrum - foranderligheden og fleksibiliteten af vores funktionsopdelte pædagogiske lege/læringsmiljø – vi tilpasser rummene til det, vi arbejder med.

Legepladsen er inddelt i legezoner, der indbyder til leg med både fysisk udfoldelse og til fordybelse. Vi gennemgår jævnligt legesager og redskaber og hvert andet år fører Vejle kommune tilsyn med hele institutionen.

Psykisk børnemiljø

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives i institutionen med hinanden og med de voksne. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskab, venskaber, tryghed, tillid, medbestemmelse og udfordringer til en positiv hverdag og en sund udvikling hos barnet.

Æstetisk børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Det har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted at være, og om børnene inspireres og får lyst til at udvikle sig.

De foranderlige og fleksible rum indbyder til at børnene kan fordybe sig i mindre grupper, ved at små kroge som dukkehus, køkken, puderum, læsekrog, konstruktions og rollelege m.m. tilbydes.

Valget af legetøj giver børnene mulighed for at kunne blive inspireret og stimuleret gennem leg. Et kendetegn for vores æstetiske børnemiljø er orden og opryddelige rum som indbyder til leg og læring.

Vores rum er i rolige og svage farver. Den udsmykning som børnehaven er præget af er børnenes egne produkter og kreativiteter. Det pynter på opslagstavler, vindueskarme og træer, i voksenhøjde såvel som i børnehøjde i hele institutionen fra kælder til kvist - ude som inde.

Vi arbejder og indretter foranderligt og fleksibelt med valg af materialer, lys, udsmykning af institutionens opslagstavler med billeder og børnenes kreative produktioner. Vi holder af orden og opryddelige rum og samt bevidst valg af legetøj og kvalitetsprodukter. Materialer, farver, lys og lyd er afstemt i rummet. Vi bestræber os på at rummene er indrettet så det giver inviterer til leg, hygge, udvikling og anvendelsesmuligheder for børnene. Legepladsen veksler der mellem grøn natur og løvfald. Om foråret er farverne mangfoldige gennem de mange pletter og planter, der pynter og kan spises. Vi har et bål miljø samt et krible-krable område, hvor vi har insekthoteller, terrarie til vandrendepinde og regnorme.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Læringsmål

I Kirstine Seligmanns Børnehavn ønsker vi at...

- alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder
- Styrke barnets selvværd gennem tillid til egne potentialer
- Anerkende og tage udgangspunkt i det enkelte barns behov og ressourcer
- Skabe en tryk og omsorgsfuld ramme for barnets udfoldelse
- Barnet oplever sig selv som en værdifuld deltager i fællesskabet på tværs af alder, køn, social og kulturel baggrund

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Være sammen på en respektfuld og anerkendende måde
- Have indlevelse og rumme barnets følelser
- Være personlige og tydelige voksne
- Holde morgensamling, hver dag
- Byde barn og familie velkommen hver dag – give hånd
- Skabe gode rammer for legen
- Støtte, følge og udfordre fantasien
- Tager ansvar for samspelet i fællesskabet
- Tage udgangspunkt i ressourcer og kompetencer hos børn og voksne
- Have et tæt forpligtende forældresamarbejde
- Benytte en dynamisk retorik

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem...

- Skriftlig og mundtlig information samt besøgsdag forud for opstart
- Værdiformidling
- Ugeplan
- Nyhedsbreve
- Nærvær i kontakt til voksne ved aflevering/afhentning

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene

- Kan udtrykke deres følelser
- Kan sige til og fra
- Kan tage initiativer
- Tror på sig selv og tør afprøve nye ting
- Kan bede om hjælp, når de har brug for det.
- Inddrager fantasi i leg
- Oplever glæde ved sig selv og egen mestring
- Deltager i fællesskabet og legen med interesse og glæde
- Knytter sig til personalet

og når de voksne.....

- Viser arbejdsglæde og engagement
- Tager ansvar og løfter stemning
- Handler, når de oplever mistrivsel hos et barn
- Handler kreativt og fantasifuldt
- Benævner og bekræfter det enkelte barn
- Beder om hjælp, når de har brug for det
- Er konstruktive og kan se muligheder
- Er autentiske og giver plads til fordybelse,
- Er vedholdende og kan prioritere
- Er bevidste om egen rolle og egne værdier
- Arbejder med kollegial sparring og spørger ind til hinandens praksis
- understøtter samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale, og børn imellem

Metoder:

- Vi arbejder med SMTTE-model
- Børneinterviews
- KTI
- Nøglen til læring, James Nottingham
- Læringsmakkere (VFL)

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmål

I Kirstine Seligmanns Børnehave ønsker vi at.....

- Understøtte, at alle børn trives, indgår i sociale fællesskaber, og udvikler empati og relationer
- Det pædagogiske læringsmiljø understøtter fællesskaber på tværs af forskellighed, som bidrager til demokratisk dannelse

Tiltag

Det gør vi i ved at...

- Have en struktureret og genkendelig hverdag
- Børnehaven er funktionsopdelt, så det enkelte barn, i stor udstrækning, kan navigere efter egne behov
- Dyrke fællesskabet via ture ud af huset, faste grupper/pladser og samarbejdsaktiviteter
- Dele børnene op i mindre grupper i aktiviteter og leg
- Støtte og udvikle børnenes venskaber/legeaftaler på kryds og tværs af forskellighed
- Inddrage barnet i alderssvarende opgaver
- Støtte og udfordre barnet med at håndtere konflikter, følelser og initiativer
- Støtte barnet i at følge eget initiativ og dets interesse i at følge andres
- Støtte, rumme og guide barnet gennem frustration
- Støtte barnet i at samarbejde, vente efter tur og i at lytte til andre børns initiativer
- Støtte det stille barn i at komme på banen og gøre egne ideer interessante, i forhold til fællesskabet
- Have det enkelte barns og fællesskabets trivsel/udvikling på personalemøder

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem...

- Dokumentation
- Forældresamtaler
- Hverdagsoverlevering
- Social pejling mod (nye) legeaftaler
- Legeliste med navne og billeder

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Deltager ligeværdigt i fællesskabet
- Tager initiativ og derved bliver interessante i forhold til de andre børn
- Har et sundt tilhørsforhold til både børn og voksne
- Formår at sige til og fra
- Leger godt sammen
- Venter efter tur, samarbejder
- Er opmærksomme, lytter og forhandler
- Viser glæde ved sig selv, hinanden og fællesskabet
- Kan møde andres følelsesmæssige udtryk og behov, og selv vise samme
- Er glade for at komme i institutionen
- Er nysgerrige og udforskende sammen
- Løser konflikter
- Hjælper hinanden

og når de voksne...

- Viser empati og er gode og sunde rollemodeller
- Løfter stemning, så man får lyst til at være en del af fællesskabet
- Giver plads og mulighed for børnenes leg
- Kan rumme de store følelser, der kommer til udtryk
- Føler et tilhørsforhold til gruppen
- Lever sig ind i børnenes behov, initiativer og leg
- Ser det enkelte barns ressourcer og potentiale
- Kender egne ressourcer og eget potentiale
- Flytter sig pædagogisk

Metoder:

- Fri for mobberi, Maryfonden
- OL (mini) som relationsskabende i opstart
- Den gode stol, venskabstegninger
- Sociogram
- Børneinterviews
- Legegruppe inspireret af Susan Hart
- Miniture med understøttende social træning
- Vækstmodel, MG
- Handleplan

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

KOMMUNIKATION OG SPROG

Læringsmål

I Kirstine Seligmanns Børnehave ønsker vi at...

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
- Alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber
- Alle børn kan udtrykke sig på mange forskellige måder

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Have et kreativt, sprogligt stimulerende miljø, hvor der eksperimenteres med forskellige udtryksformer
- Sætte ord på ting, begreber, personer, farver, vejr etc.
- Bruge fortælling, dramatisering, bøger, rim og remser
- Have samling hver morgen, hvor der tales om dagen i dag, fortælles historier og synges
- Præsentere børnene for mange forskellige udtryksformer i hverdagen, så der bliver mimet, sunget, vrøvlet, pjattet, hvisket, råbt, hvinet etc.
- Have nærvær i kommunikationen med det enkelte barn
- Skabe en kultur, hvor der er ro til at høre, hvad der bliver sagt
- Fokusord på emner gennem året
- Anvende dynamisk reflekterende retorik
- Anvende håndfonemer som lydunderstøttende kommunikation

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem...

- Tilbagemeldinger på sprogvurdering
- Dokumentation og formidling omkring aktuel sproglig indsats
- Litteratur-, sang- og spilanbefalinger til hjemmet og biblioteksbøger med hjem
- Udlevering af bog til læsning hjemme

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene.....

- Benytter sproget, verbalt og nonverbalt
- Bruger forskellige udtryksformer
- Sætter ord på følelser og initiativer
- Viser glæde ved at lege med lyde, sprog og udtryksformer
- Leger, synger, spiller spil/kommunikerer herom, leger sanglege, rim og remser
- Udvikler et mere nuanceret ordforråd
- Bruger sproget (verbalt og nonverbalt) i samspillet og til at sætte personlige grænser

og når de voksne.....

- Har et nuanceret personligt sprog, herunder mimik og kropssprog
- Understøtter leg, stemninger og benævnelse
- Leger med sproget og skaber opmærksomhed og glæde med det
- Er bevidste om, hvornår de skal udfordre og hvornår de skal støtte

Metoder:

- Sprogvurdering (H&H) i jan/feb måned alle børn
- Dialogisk læsning med SMTTE-model og fokus ord
- Alle børn gennemfører KTI (koordineret tegneagttagelse)
- James Nottingham, Tidlig læring
- Hit med lyden, SPF
- Legeøen (Annegrethe Lindquist)

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Læringsmål

I Kirstine Seligmans Børnehave ønsker vi at...

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på
- Alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Følge op på tidligere daginstitutioners overlevering af det enkelte barn
- Have bolde, hængekøje, tumleområder, motorikrum osv.
- Børnene er aktive ved tøj af og på, vaske hænder osv.
- Have ugentlige idrætstimer
- Køre på cykel og mooncar, tage "kørekort"
- Skabe plads for vilde og kropslige tumlelege og stillelege samt afslapning
- Udforske skov, natur, nærmiljø og legeplads, i alt slags vejr, året rundt
- Børnene møde forskellige materialer og klipper/klistrer, maler og former
- Hjælpe barnet med at sætte ord på personlige grænser

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem...

- Motorik-gruppe/test formidling
- Støtte til, at deres barn kan selv
- Bevægelses anbefalinger til barnet
- Dialog omkring fritids-/sportssaktiviteter

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene....

- Er kropsligt aktive og udforskende
- Viser glæde ved egen krop og mestring
- Kan og vil selv
- Har bevidsthed om og kendskab til egen krop
- Har en sund og naturlig motorisk udvikling
- Har og giver udtryk for personlige grænser
- På eget initiativ tegner, skriver, former, klipper og klistrer

Og når de voksne.....

- Har det sjovt sammen med børnene i fysiske aktiviteter
- Er aktive udenfor, sanser og aktivt bruger det fysiske nærmiljø i og omkring børnehaven, sammen med børnene
- Opmuntrer og støtter børns fysiske udfoldelse
- Rummer stille/vilde lege
- Skaber god stemning under måltider
- Giver tid til/støtter børns selvstændighed
- Understøtter kropslige begreber

Metoder

- Motoriktest
- Blyantsdans
- Mooncarkørekort
- Børn og seksualitet – folder til forældre
- SMTTE på respekt for egen og andres kropslighed
- Legegruppe
- KTI
- Mundmotorisk forløb

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Læringsmål

I Kirstine Seligmanns Børnehave ønsker vi at...

- Alle børn får konkrete erfaringer med naturen, og udvikler nysgerrighed og lyst til at udforske natur og naturfænomener
- Alle børn udvikler en begyndende forståelse og respekt for bæredygtighed, naturens dyr, planter og levende organismer
- Alle børn danner erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge (science tilgang/teknologiske begreber)

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Støtte børnene i at kategorisere og systematisere omverdenen
- Komme ud i naturen i al slags vejr og på alle årstider
- Lade børnene pjaske i vandpytter, kravle i det dugvåde græs, klatre på træstammer, plaske med mudder, rode efter biller og kryb i jorden og under bark, spise brombær i skoven, etc.
- Have rugekasser, når det er muligt
- Fange haletudser/insekter og følge dem
- "Plant en have" – bedsteforældredag i foråret
- Have bål, kende naturens elementer
- Tage naturen med hjem i institutionen
- Have emner om dyr/besøge Givskud ZOO
- Tilbyde træværksted
- Sylte indsamlede bær og frugter

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem..

- Dokumentation og refleksion
- Anbefalinger om naturbesøg

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Gerne vil lege ude/være på tur i al slags vejr
- Trygt, udforskende og nysgerrigt begiver sig ud i naturen
- Ved hvordan de finder frem til biller, bænkebidere, regnorme etc.
- Udfordrer sig selv motorisk udendørs
- Kan kende og sætte ord på vejret, naturen, dyrene og de tilhørende begreber
- Tager naturen med hjem, i form af blade, blomster, grene, sten etc.
- Genkender steder, hvor vi kommer meget
- Kender forskel på forskellige naturmaterialer
- Kan håndtere forskelligt værktøj under opsyn
- Spørger til ingredienserne i madvarerne

Og når de voksne...

- Inddrager barnets eksisterende viden og erfaringer og spørgsmål, og samtidig udfordrer barnets aktuelle forståelse
- Vægter undersøgelser og aktiv inddragelse af natur og naturfænomener med fokus på en begyndende fornemmelse for talorden, størrelser og matematisk opmærksomhed
- Prioriterer det udendørs rum som pædagogisk læringsmiljø
- Har/søger viden om og interesse for naturen, og formår at formidle dette til børnene

Metoder:

Skraldtjek på Økolariet

Danmarks Naturfredningsforenings årlige affaldsindsamling

SMTTE model

Børneinterviews

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Læringsmål

I Kirstine Seligmanns Børnehave ønsker vi at...

- Alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier
- Alle børn får mange forskellige kulturelle og æstetiske oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Have faste traditioner i forbindelse med højtider (fastelavn, jul, påske) og fødselsdage, der fejres i børnehaven
- Have samling hver dag, hvori elementer som fortælling, rim, remser og sang kan indgå
- Skabe gode rammer for rolle- og dramalege: Have udklædningstøj, tasker og andet tilgængeligt
- Børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier: At tegne, male, klippe, klistre, save, hamre, bage og (op)tage billeder/film
- Inddrage skolens værdier med at give hånd og følge sociale spilleregler
- Læse, synge, og lave rim og remser sammen med børnene
- Dyrke den børneskabte kultur: Musik, eller rollefigurer som børnene er optagede af
- Hjælpe børnene til at fastholde den børneskabte kultur, såsom hvor det bedste vinkevindue er
- Have faste musiktimer på skolen
- Inddrage børnene for den omkringliggende kultur: Besøge kirken, museer, udstillinger
- Give børnene indsigt i hvorfor vi fejrer forskellige højtider, besøg i kirken m.m.
- Præsentere børnene gamle lege
- Lade læringsmiljøet omfatte både dagtilbuddets rammer og lokale kulturtilbud og kunstneriske arrangementer

Forældreinvolvering

Forældre bevidstgøres gennem...

- Kunstferisering i børnehaven
- Lucia- og lanterne/ forældrearrangementer
- Fødselsdagsfortællingen, forfattet af forældre (oplæses på barnets fødselsdag)
- Besøg fra andre kulturer

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Genkender, aktivt deltager og tager initiativer i vores daglige samling
- Udviser glæde og genkendelighed i forhold til traditioner og værdier
- Klæder sig ud, danser og synger som en naturlig del af deres leg
- Anvender/ efterlyser forskellige materialer
- Naturligt bruger bøger i deres daglige aktiviteter
- Har en genkendelig børnekultur
- Bliver nysgerrige på kunstneriske udtryk

Og når de voksne...

- inddrage barnet i processen
- værdsætte fordybelse og konstruktion samt barnets egne eksperimenterende udtryk
- Synes det er sjovt og er gode til at skabe stemning i forhold til traditionerne i huset
- Kan lide at bruge forskellige udtryksformer i det daglige arbejde, som fortælling, dramalege, sang og dans
- Formidler forskellige historier, rim og remser
- Tilbyder forskellige aktiviteter med kreative udtryksformer

Metoder:

- SMTTE-model på emnerne *Kunst og kultur*, *Troldene i eventyrskoven* og på Påske
- DR 's Ulandskalender læringsmateriale

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år.

EVALUERING

Evaluering i forbindelse med Pædagogiske Læreplaner er en systematisk vurdering af, hvorvidt de opstillede mål er indfriet. Evalueringen er både tilbageskuende og fremadrettet. Evaluering hos os handler således grundlæggende om opstilling af mål, dokumentation i forhold til målopfyldelse og vurdering af arbejdet.

Vi evaluerer løbende på vores arbejde med de Pædagogiske Læreplaner på vore månedlige personalemøder. I praksis skal barnets udvikling ses i en helhed i forhold til alle 6 læreplanstemaer. Vi kan dog have fokus på det enkelte tema i en periode eller ved en aktivitet i forbindelse udvikling og evaluering af den pædagogiske praksis.

Vi vil en gang om året på et personalemøde, op til sommerferien, skabe et overblik over i hvilket omfang vi i årets løb har arbejdet med de enkelte temaer, og også over at arbejdet med de enkelte aktiviteter bunder i et bevidst og fokuseret arbejde med ét eller flere specifikke lærerplanstemaer.

I planlægning af næste års "Årshjul" vil vi evaluere på udvalgte aktiviteter med SMTTE-modellen og revidere aktiviteter og temaer for det kommende års arbejde med læreplanstemaerne.

DOKUMENTATION

Vi dokumenterer fra de enkelte forløb med fotos – online på Tabulex, hjemmesiden eller udprintede billedkollager, kreative udstillinger m.v.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET